

Ön s ö z

Muzaffer İzgü

Yıllar önce bir oyun yazmıştım, «Utanmıyorum Üşüyorum», Çevre Tiyatrosu oynamıştı. Aç bir insanın vitrinde kızarmakta olan nar gibi bir tavuğu çalıp yemesi üzerine kurulmuştu. Aç, hırsızdı yasalara göre. Cezalandırılması gerekirdi mutlaka! Oyun gereği, sonunda izleyicilerden bir jüri oluşturuluyordu, işte bu on kişilik izleyici, bir gün olsun Aç'ı suçlu bulmadı. Hukukçuların deyişiyle «Beraati çektiler», her oyunun sonunda. Elbette çekerlerdi, çünkü oyunda öyle kodaman hırsızlar sergileniyordu ki, Aç'ın hırsızlığı, hiç kalıyordu onların hırsızlıklarının yanında.

Bu oyunu yazmadan önce öyle çok yasa karıştırmıştım ki, gecenin tanımı, gündüzün tanımı, hırsızlığın türleri, çalıp satmalar ve içtihatlar. Keşke o zaman Güney Dinç'i tanısaydım. Keşke o zaman Güney Dinç'in bu yapıtı hukuk kitapları arasında olsaydı...

Adliye koridorlarında, salonlarında hep aynı teraziyi görürsünüz. Adaletin dirhem dirhem dağıtıldığı terazidir bu !. Bir de yazıya rastlarsınız, «Adalet Mülkün Temelidir». Adalet mülkün temeli olunca, ister istemez varlıklılar anımsanıyor. Toplumsal örgütlenmede güçsüzün, mülksüzün, sömürüye ve eşitsizliğe karşı çıkanların etkinliği kalmıyor, neden "Adalet Devletin Temelidir» denmiyor da, insanlar şaşırtılıyor, diye Güney Dinç soruyor.

Ama hemen bir yerde, bu, mülkün savunulmasını da anlatıyor. Karaborsacıların, vurguncuların, çalıp çırpıcıların rahatça savunulduğu bu ülkede, solcuları hatta demokratları savunduğunuz zaman barodan bile atılabileceğinizi söylüyor, Dinç.

Biz, devletin en yüce katında oturanlarından, «Asmayalım da besleyelim mi?» tümcesini duymadık mı? İdam cezası karşısında olmak her aydının görevidir. Dinç, bu görevi anlatırken yasa koyucuya, «Şiddeti şiddetle yenmenin kural olduğu yerde, toplumsal uzlaşmadan söz edilemez» diyor. Ve uzun uzun, 'Boynunda iple dolaşan idamlık'i anlatıyor. İp boynunda bir insan, «Ha bu gece, ha yarın gece» gelecekler, diyerek, her gürültüde sıçrayıp oturan, sabahlara dek gözüne uyku girmeyen bir insanın dramı. Ancak, islam dini gözönüne alınarak, perşembeyi cumaya bağlayan gece infaz olmadığı için, o geceler deliksiz bir uyku çeken Elifin kocası...

Çocuk Mahkemeleri'ni anlatan Dinç'in bir «Tavşan Davası» var ki bu

davayı okuduktan sonra, on üç yıl önce kurulmasına karar verilen Çocuk Mahkemeleri hala niçin kurulmaz, şaşıyor insan.

18. Yüzyılda yaşayan ünlü İtalyan hukukçusu Marki Beccaria, 1764 yılında yayınladığı Suçlar ve Cezalar adlı yapıtında, «Beni okuyup anlasalardı, doğrusu kendilerinden korkum olurdu, lakin zalimler hiç okumazlar» diyor.

Güney Dinç'in bu yapıtını acaba «sallandıralım gitsin* diyenler okuyacaklar mı? Cezaevi disiplini için, kadın erkek, genç yaşlı, hasta düşkün demeden, gözaltından çıkıp da cezaevine gelenleri daha kapıda hoşgeldin dayaağına çektiren cezaevi komutanı okuyacak mı? E tipi cezaevlerinde eşlerini çocuklarını görmeye gelenlerin orasına burasına kırmızı damgalar vurdurtanlar okuyacaklar mı? «Dayak Vaziyeti Al» komutuyla dayaklar atılan, «Kaybol» komutuyla, bir koğuş insanın birkaç ranza altına saklanması isteyen, ranza altına giremeyip orası burası dışarıda kalanların coplandığı, tekmelendiği cezaevleri yöneticileri okuyacaklar mı?

Ya diplomalı işkenceciler?...

Güney Dinç'in bu yapıtında kara gülmecenin tadı var. Bu ülkenin insanı olarak yine ağlanacak şeylere gülüyoruz, ne yazık ki. Ama ağlamanın bir yararı yok. Güney Dinç gibi, bozuklukların, düzensizliklerin, adaletsizliklerin üzerine gitmek gerekiyor, aydın olarak, insan olarak.

Muzaffer İzgü

Bu yazı Güney Dinç'in 1988 yılında Boyut Yayınevi'nce yayınlanan "Pençeli Adalet" adlı kitabına Muzaffer İzgü'nün yazdığı Önsöz'dür.